

TV-aksjonen 2023:

Et liv uten sult

Sammen skal vi bidra til at 500 000 mennesker blir fri fra sult

En katastrofe på toppen av en katastrofe

Verden står ovenfor en massiv matvarekrise. Verdens matvareprogram (WFP) slår fast at det ikke er noen presedens siden andre verdenskrig som en gang kommer i nærheten av den situasjonen vi nå står i. Krigen i Ukraina har forsterket en katastrofe på toppen av en katastrofe. Våren 2022 nådde prisen på mat de høyeste nivå siden FN begynte sine målinger. Konsekvensene av verdens tilstand i dag - krig, pandemi og tiltakende klimaendringer - vil ifølge verdensbanken kulminere i 2023 når alle effektene av forsyningssvikt og forventet avlingssvikt slår inn for fullt.

Sult tar allerede flere liv enn COVID-19, malaria, tuberkulose og HIV/AIDS til sammen, og er slik sett verdens største helsekrise. Hvert tiende sekund mister et barn under fem år livet på grunn av sult. Allerede før krigen i Ukraina brøt ut estimerte Verdens matvareprogram (WFP) at 811 millioner mennesker ikke hadde nok mat å spise. 44 millioner av disse opplever akutt hungersnød. Tallet er forventet å stige betraktelig kommende år.

Den pågående krigen i Ukraina har rammet verdens matproduksjon på flere måter, og kommer altså som en siste flodbølge inn i en allerede kritisk situasjon hvor verden fortsatt er preget av pandemien. Pandemien satte bekjempelsen av sult tilbake med ti år, og har fått flere røster til å stille alvorlig spørsmål tegn ved verdens mulighet til å nå FNs bærekraftsmål 2 – Utrydde sult. I 2020 var dette det eneste av bærekraftsmålene som hadde en negativ utvikling.

Hovedårsakene til sult er fattigdom, konflikt og klimaendringer, men både COVID-19 pandemien og krigen i Ukraina har forsterket de store utfordringer som allerede økte prisene og presset forsyninger i verden. Siden den russiske invasjonen i februar har hveteprisene økt med 21 prosent, bygg med 33 prosent og prisene på gjødsel med 40 prosent.

Den truende globale sultkatastrofen avslører konsekvensene av en storkrig i globaliseringsens moderne tid. Med global knapphet både på mat og kritiske innsatsfaktorer er man mer enn noen gang avhengig av å investere i de løsningene som kan redde mennesker fra å dø av sult.

Med NRK TV-aksjonen 2023 vil Caritas gjøre et krafttak for å bidra til å redde over en halv million mennesker fra hungersnød og kronisk underernæring.

Hvorfor bør TV-aksjonen 2023 gå til å bekjempe sult?

- ✓ Retten til mat er en **menneskerettighet**.
- ✓ Antall mennesker som sulter har økt dramatisk som følge av **koronapandemien** og nå også invasjonen av **Ukraina**.
- ✓ Vi har kunnskapen og redskapene som trengs for å utrydde sult, men vi **mangler ressursene**.
- ✓ **FNs bærekraftsmål 2** forplikter alle land til å jobbe for å utrydde sult, oppnå matsikkerhet og forbedret ernæring, samt fremme bærekraftig landbruk.
- ✓ Krigen i Europa gjør oss alle oppmerksom på verdien og nødvendigheten av et bærekraftig matsystem.
- ✓ Nordmenn må gis økt mulighet til å **bidra i kampen** mot sult.
- ✓ Alle kan **relatere seg** til følelsen av sult. Et sunt kosthold er også et universelt behov som alle har et aktivt forhold til.

Nøkkeltall

- Hvert femte sekund mister et menneske livet på grunn av sult.
- Hvert femte barn i verden er fysisk og mentalt underutviklet på grunn av sult.
- Ett av ni mennesker i verden er kronisk underernærte.
- Sult er hovedårsak til at 66 millioner barn ikke lærer på skolen.

Bærekraft som metode

Arbeidet med å forhindre sultkatastrofer og hungersnød krever en langsiktig tilnærming. Det har lenge vært slik at de virkelig betydelige midlene og ressursene til bekjempelse av sult først kommer på bordet når FN erklærer en humanitær krise. Da er det ofte for sent.

Caritas fokuserer vårt arbeid på å styrke evnen til å forebygge de humanitære krisene, hos lokale myndigheter, hos sivilt samfunn og i lokalsamfunnene for øvrig.

Bærekraftige og langsiktige løsninger er selve hjørnesteinen i vårt arbeid. Når raske omveltninger kaster sårbare mennesker ut i kriser, jobber vi tett med myndigheter og sivilsamfunn for å umiddelbart respondere når sulten truer.

I alle de landene vi ønsker å arbeide gjennom TV-aksjonen finnes det nasjonale og lokale Caritas organisasjoner som vil være våre hovedsamarbeidspartnere. Lokale Caritas er anerkjente humanitære aktører, og har ansatte med høy kompetanse og inngående lokalkunnskap. Vår internasjonale, nasjonale og lokale struktur har sitt utspring fra og er tilknyttet lokale kirker. Dette gjør at vår tilstedeværelse og evne til å nå ut til mennesker og lokalsamfunn er der, uavhengig av om den økonomiske støtten til et enkeltprosjekt skulle falle bort. Det vil si at Caritas har tilstedeværelse både før, under og etter en krise. Det gjør at vi kan respondere raskt med humanitær hjelp, og samtidig følge opp og sikrer bærekraft av innsatsen lenge etter at internasjonale hjelpeorganisasjoner har forlatt et område.

– Caritas er et av verdens største humanitære nettverk, og Verdens matvareprogram (WFP) samarbeider med Caritas i mer enn 20 land. Nå som global sult igjen øker, er organisasjoner som Caritas viktigere enn noen gang. Våre to organisasjoner står sammen i kampen for å utrydde sult og underernæring – en av de store utfordringene i vår tid.

David Beasley, direktør WFP

Våre partnere er solide og har lang erfaring fra arbeid med prosjekter knyttet til matsikkerhet. De har alle kapasitet til å skalere opp sine programmer og gjøre mer. Caritas sitt arbeid koordineres alltid med lokale og nasjonale myndigheter.

Caritas Norge er en veletablert bistandsaktør, som scorer høyt på Norads vurderinger av frivillige organisasjoner. Norads gjennomgang i 2020 konkluderte med at Caritas Norge «... is a reliable, credible and thematically focused partner that adds significant value relative to cost across a range of competencies». De betegner støtte gjennom Caritas som «good value for money». Norads gjennomgang konkluderte videre med at Caritas Norges Zambia-program var «det mest kostnadseffektive programmet som hadde blitt gjennomgått».

I 2020 inngikk Caritas også, som eneste nye organisasjon, et strategisk humanitært samarbeid med Utenriksdepartementet. Caritas sitt humanitære arbeid i Ukraina har hjulpet 897 000 (18.4.2022) flyktninger med mat, vann, husly og transport siden invasjonen 24 februar 2022. De siste årene er Caritas også kåret som en av de mest effektive innsamlingsorganisasjonene av bladet Kapital.

Dette er Caritas

- Caritas er av verdens største aktører inn bistand og nødhjelp. Vi er en del av et internasjonalt nettverk som består av 162 Caritas-organisasjoner som er tilstede i nær 200 land og territorier.
- Caritas Norges hovedmål er å bidra til å utrydde sult.
- I mer enn 20 land jobber vi i tett partnerskap med Verdens matvareprogram (WFP), som i 2020 vant Nobels Fredspris for sitt arbeid med å bekjempe sult.
- Vi jobber for å sikre at det er et godt samspill mellom kortsiktig nødhjelp og langsiktig utviklingshjelp.
- Siden 1956 har vi bidratt med nødhjelp og støttet småbrukere i Afrika, Asia og Latin-Amerika med klimarobust landbruk for økt matproduksjon, bedret markedstilgang, jobbskaping og økt inntekt.
- Caritas er til stede før, under og etter kriser, og arbeider for å sikre alle, uansett bakgrunn eller religion, et liv uten sult og ekstrem fattigdom.

Vi skal bidra til å utrydde sult for en halv million mennesker

Med midler fra NRK TV-aksjonen skal vi utgjøre en reell motvekt til de omveltningene som nå preger verden. Caritas vil sikre matsikkerhet for over en halv million mennesker gjennom styrking av et klimatilpasset landbruk og en innovativ og bærekraftig måte å sikre nødhjelp i kriser.

Vi skal fokusere på mennesker som er spesielt sårbare, som barn, kvinner og fattige småbrukere. Småbønder i mange land har ikke de innsatsfaktorene de trenger for å kunne drive effektivt landbruk. Dette gjelder for eksempel gode såfrø, redskaper, vanningsanlegg og tilgang til kreditt. Dersom småbrukere – kvinner og menn – får tilstrekkelige ressurser og opplæring så vil de både kunne dyrke nok mat til seg selv og familien sin, og få et større overskudd som kan selges.

Derfor står bedret tilgang til markeder gjennom organisering sentralt i vårt arbeid. Caritas vil sikre småbønder tilgang til innovative løsninger innenfor mekanisering og digitale hjelpemidler og mobilisere for kvinners tilgang til markeder gjennom utbedring av både fysisk og digital infrastruktur. Et sentralt eksempel er å støtte kvinnelige småbrukeres tilgang til kreditt og opplæring. Da kan bøndene øke sin inntekt og investere i jordbruk eller alternative inntektskilder, som fiskeoppdrett. Det er en bærekraftig vei ut av sult.

Vi vil arbeide slik at en humanitær krise raskest mulig går fra å være en akutt situasjon der matutdeling er eneste måte å forhindre sult, til en situasjon der flyktninger i sine nye hjem produserer egen mat og forsyner lokale markeder.

Sikre livsgrunnlaget i møte med klimaendringer

Klimaendringene påvirker matsikkerhet på flere måter. Vekstsesongene blir mer uforutsigbare; produksjons- og importmønstre endrer seg; og nye plantesykdommer, insekter og ekstremvær truer matproduksjonen. Dette påvirker hele verden, men de fattigste rammes hardest. Millioner av småbrukere lever på klimaendringenes frontlinje, og opplever i stigende grad at avlingene deres ødelegges for eksempel på grunn av mer tørke eller regn.

Utfordringene ses tydelig i store deler av Afrika sør for Sahara. Sahel-regionen, det tørre savannebeltet rundt Sahara-ørkenen, er i tillegg til konflikt også rammet hardt av klimaendringene. Store deler av befolkningen i Mali, Niger og Nigeria livnærer seg av landbruk, og konsekvensene er store når avlingene uteblir på grunn av stadig lengre perioder med tørke. For å unngå å sulte, forlater mange hjemstedet på jakt etter bedre muligheter.

Caritas vil jobbe sammen med småbrukere – de som rammes hardest av klimaendringene - for å skape et mer klimarobust landbruk som reduserer klimarisiko og styrke lokal verdiskaping med inkluderende verdikjeder.

KLIMASMARTE TEKNIKKER

Småbrukere får opplæring i klimasmarte teknikker som øker avlingen. Teknikkene inkluderer samplanting av vekster for å redusere risikoen dersom én avling skulle feile, planting av trær i åkeren for å styrke jordsmonnet og beskytte avlingen fra sol, jordras og flom, samt bærekraftige metoder for gjødsling og håndtering av nye plantesykdommer og skadedyr. Caritas etablerer Farmer Field Schools, en modell utviklet av FNs organisasjon for mat og landbruk, der såkalte modellbønder får opplæring som enda flere bønder lærer av.

Værrvarslingstjenester via mobil sørger også for at bøndene kan produsere mat selv om årstidene ikke lenger følger sitt vanlige mønster.

FRØBANKER

Småbrukere og lokalsamfunn sikres tilgang på gode såfrø gjennom frøbanker som opprettes av Caritas. Bønder som ikke har såfrø selv, kan låne frø fra frøbanken til å starte produksjon på betingelse av at de setter såfrø tilbake i banken etter sesongen. Slik får flere og flere tilgang til klimatilpassede såfrø. Det gjør også at bøndene kan dyrke flere ulike vekster enn før, og slik få en mer næringsrik diett. Frøbankene bevarer viktig genetisk materiale som ellers kunne forsvunnet, særlig hvis et område rammes av dramatiske hendelser som flom, tørke, orkan og krig.

SPARE- OG LÅNEGRUPPER

Gjennom opprettelse av spare- og låne- grupper vil kvinner og menn kunne søke om finansiering til å investere i egen bedrift, og tilbakebetale lånene når investeringene begynner å gi avkastning. Dette vil gi flere småbrukere muligheten til å ta opp lån for å utvikle sin gårdsdrift. Dermed skapes arbeidsplasser, og færre vil måtte gå sultne til sengs.

TILGANG TIL MARKEDER

Mange av bøndene vil med denne typen hjelp til slutt også produsere med overskudd. De vil da kunne selge det de ikke selv spiser på det lokale markedet, og slik skape seg en ekstra inntekt. Organisering av bønder, konstruksjon av møller og andre muligheter for bearbeiding av produkter, vil bidra til at småbøndene lettere får solgt sine varer.”

KJØKKENHAGER

Fattige familier og flyktninger får oppstarts-pakker til kjøkkenhager for mer og næringsrik mat. De får klimatilpasset såkorn som tåler tørke bedre, redskaper og opplæring i effektive dyrkingsmetoder, og tilgang til salgsmarkeder. 70 % av familiers matbehov dekkes av kjøkkenhageinvesteringen. I områder der sikkerhetssituasjonen fremdeles er utrygg, vil det gis opplæring i dyrking av grønnsakhager nær husene. Dette for å sikre familier stabil tilgang på mat, og at kvinner ikke må ta uønsket risiko ved å bevege seg ut på markene.

GODT HUSDYRHOLD

En ku, en geit eller noen kyllinger – det kan avgjøre om en familie overlever eller dør av sult når avlingene svikter. Dyrene gir kjøtt, melk og egg, og de kan selges for inntekt til nødvendig mat eller annet utstyr. Caritas gir opplæring i godt husdyrhold slik at dyra holder seg friske. Aktiviteten rettes spesielt mot kvinner, og gir dem en ekstra inntektskilde.

FISKEOPPDRETT

Fisk er en viktig kilde til protein og næringsstoffer, men det er ofte en mangelvare for dem som sulter. Caritas gir flyktninger og lokalsamfunn mulighet til å starte fiskeoppdrett. Folk mottar nødvendig utstyr til en fiskedam eller fisketank, og de får opplæring. Fiskeoppdrett er effektiv matproduksjon som bruker lite areal.

Bærekraftig nødhjelpsrespons

Caritas vil gjennom TV-aksjonen bygge en bærekraftig nødhjelpsrespons som styrker lokal matproduksjon og lokale markeder, heller enn å undergrave dem. Vår nødhjelpsrespons er særlig rettet mot områder preget av krig og konflikt. Sult tar flere liv enn våpen i konflikt. Samtidig er 8 av 10 hungerskriser drevet av konflikt, og rundt 60 % av de som sulter lever i dag i land med konflikt.

Krigen i Ukraina viser med stor tydelighet hvordan konfliktene påvirker sult og matvaresikkerhet. Matproduksjonen stopper ofte opp fordi bøndene ikke tør å dyrke mat på åkrene av frykt for å bli angrepet. Matpriser øker dramatisk og tilgang til markeder minsker tilsvarende. Økende matpriser øker kostnadene på distribusjon av mat tilsvarende, og færre får den hjelpen de trenger for å overleve.

Mat brukes også ulovlig som et strategisk våpen ved å sulte ut motparten og sivilbefolkningen. Når sulten truer, kan gutter og menn la seg rekruttere til opprørsstyrker og terrorgrupper mot mat, slik at de og familien overlever. Koronakrisen la et stort press på allerede begrensede ressurser. Krigen i Ukraina forsterket dette og har ført til de høyeste matprisene noensinne og øker risiko for at mat kan bli et enda mer effektivt våpen i krig. Gjennom TV-aksjonen vil Caritas mobilisere for å være en motvekt mot dette. Gjennom våre tilpassede kontantstøtteprogram vil vi styrke lokal matproduksjon ved at flyktninger kjøper maten på lokale markeder. Vi vil også gi teknisk og økonomisk støtte som gjør flyktninger i stand til å dyrke egen mat i flyktningeleirer.

LIVREDDENDE MATVAREHJELP

Mange har mistet alt de eier og er svake etter dager, uker eller måneder på flukt fra konflikt eller naturkatastrofer. De er ofte ute av stand til selv å skaffe mat. Med mat, matkuponger eller digitale betalingsløsninger for å kjøpe matvarer lokalt, sikrer Caritas alvorlig underernærte barn og voksne livreddende mat. Da kan de kjøpe mat på lokale markeder og slik støtte lokalt næringsliv og bidra til bærekraftig utvikling i områder rammet av konflikt.

CASH FOR WORK

Flyktninger eller lokalbefolkning utfører gjenoppbyggende arbeid mot kontanter; «cash for work». Ofte er veier, vanningsystem og markeder ødelagt i krig eller naturkatastrofer. Gjennom å bidra med meningsfylt arbeid som er viktig for matproduksjon og varetransport får folk også penger til mat.

ERNÆRING TIL KVINNER OG BARN UNDER 5 ÅR

Barn under fem år, gravide og ammende kvinner er spesielt utsatt for underernæring i kriser. Caritas utfører helsekontroller, og gir ekstra kosttilskudd og mat til barn, gravide og ammende som er underernærte. Disse og andre sårbare familier får samtidig informasjon om hva som er den mest næringsrike maten, og opplæring i hvordan å tilberede den.

Invasjonen av Ukraina

FN anslår at 14 millioner mennesker nå har behov for nødhjelp relatert til mat, ernæring, helse og livsgrunnlag, som følge av krigen i Ukraina. Dette inkluderer flyktninger og internt fordrevne. For Caritas betyr dette i første rekke at vi må trappe opp det humanitære arbeidet vi har drevet i Øst-Ukraina siden 2014. Støtte til dette arbeidet vil utgjøre én av pilarene i vårt TV-aksjonsprosjekt.

Samtidig er Russland og Ukraina svært viktige mateksporthører. Dette gjør at krigen har omfattende konsekvenser for verden for øvrig, og setter oss som samfunn i fare for å oppleve en sultkatastrofe av helt nye dimensjoner. Ukrainske bønder er i ferd med å gå glipp av kritiske plantesesonger. Europeiske gjødsselfabrikker reduserer produksjonen betydelig på grunn av høye energipriser. Det rapporteres om at bønder i både Brasil, EU og USA kutter gjødslingen, noe som truer størrelsen på de kommende avlinger.

Høyere matpriser rammer spesielt de fattige hardt, men også her i Norge kjenner vi på effekten av invasjonen i form av økende priser og varemangel. For de mange landene som er avhengige av import for å dekke sitt matbehov, er dette dårlige nyheter. Disse inkluderer land som DR Kongo og Nigeria. Stigende matvarepriser kan

også føre til eskalerende konflikt og uroligheter. Allerede i januar 2022 så vi urovekkende trender: da var matvareprisene på sitt høyeste siden 2011, og denne prisstigning på basisvarer ledet til omfattende politisk uro i Egypt og Libya.

COVID-19

Krigen i Ukraina er katastrofen på toppen av katastrofen hvor etterdønningene etter COVID-19 fortsatt påvirker sårbare lokalsamfunns matsikkerhet, samtidig som det blir stadig tydeligere at det er klimaendringene som er den virkelig trusselen mot mange menneskers matsikkerhet og verdens kamp mot sult.

COVID-19 pandemien rammet de mest sårbare hardest. Millioner flere ble drevet ut i arbeidsledighet, fattigdom og sult som følge av sviktende etterspørsel etter råvarer globalt, en turismeindustri i ruiner, og kraftig reduksjon i migranternes pengeoverføringer fra utlandet.

Paradoksalt er flertallet av de som sulter selv matprodusenter. En allerede vanskeligstilt gruppe ble enda mer sårbar. Brudd og forsinkelser i leverandørkjedene skapte og skaper fortsatt mangel på matvarer, store problemer med tilgang til lokale markeder og kritisk mangel på innsatsfaktorer som gjødsel og såkorn.

Styrket for fremtiden

Tv-aksjonen 2023 vil gi over en halv million mennesker friheten fra sult. Familier vil gå fra ett til minst tre måltid om dagen, samt et mer næringsrikt og variert kosthold.

Det gir en større gevinst for både familiene som får hjelp og for samfunnet rundt. Verdensbanken stadfester at støtte til matsikkerhet er to til fire ganger mer effektivt på fattigdomsbekjempelse enn hvilket som helst annet tiltak. Gjennom økt matproduksjon og tilgang til markeder, vil familier øke sin inntekt. Slik vil de bli i stand til å ta styring over egne liv. Erfaring viser at de fleste bruker den økte inntekten til å betale for barnas skolegang, få tilgang til grunnleggende helsetjenester, forbedre kummerlige boforhold og investere i egne bedrifter.

Barnas situasjon vil forbedres ved redusert underernæring og veksthemming. Det gjør dem i stand til å konsentrere seg på skolen, gjennomføre utdanning og få seg en jobb senere i livet. Også kvinners liv endres, ved at mange av aktivitetene rettes direkte mot dem får de mulighet til å delta i økonomiske aktiviteter og

avgjørelser i husholdningen i større grad enn før. Ved overgang til et klimasmart landbruk blir familier og lokalsamfunn bedre rustet til å motstå de negative konsekvensene av klimaendringer og naturkatastrofer.

Et fokus på kvinner

60 % av småbrukerne i utviklingsland er kvinner og jenter, kvinnelige småbrukere i Afrika har dårligere tilgang enn menn til jord, kreditt og andre innsatsfaktorer som vil øke produksjonen. Resultatet er at kvinner produserer mindre mat på tilsvarende areal.

Et spesielt fokus for Caritas ligger derfor på å sikre kvinnelige småbrukere tilgang til kreditt og opplæring. Hvis kvinner fikk samme tilgang til ressurser og kunnskap som menn, er det anslått at 150 millioner færre mennesker vil sulte i verden.

‘Mama’ Masgono fra Kisantu i DR Kongo har opplevd hvordan nye jordbruksteknikker styrker hennes posisjon og handlingsrom.

– Avlingene mine har økt etter at jeg begynte å bruke de nye teknikkene jeg lærte av Caritas. Dette har bidratt til at jeg kan gi barna mine mer næringsrik mat, sier Masgono. Hun er enke og forsørger alene seks barn og et barnebarn.

Blant teknikkene hun har lært, er jorddekking, plante på linje og bruk av organisk gjødsel. Ni av ti familier i prosjektområdet i Kisantu kan nå spise tre måltider om dagen, mot ett måltid tidligere. De har også økt gjennomsnittsinntekten med 30% på grunn av forbedrede dyrkingsmetoder og bedre tilgang på såkorn. Dette gjør at 'Mama' Masgono og familien har bedre råd til skole og grunnleggende helsehjelp.

Her skal vi jobbe¹

Det finnes nasjonale Caritas-organisasjoner i nesten alle land, og gjennom dette nettverket er vi i stand til å sette inn nødvendige tiltak både før, under og etter kriser.

Ukraina

Den russiske invasjonen av Ukraina har allerede ført til enorme humanitære- og beskyttelsesbehov. Millioner av mennesker er drevet på flukt, mangler stabil tilgang på mat og vann, og har mistet sitt livsgrunnlag i hjemlandet.

- 14 millioner mennesker har behov for nødhjelp relatert til mat, ernæring, helse og livsgrunnlag ifølge FN.
- Over 5 millioner mennesker har flyktet til Ukrainas naboland for beskyttelse.
- Over 7 millioner mennesker er internt fordrevet.

Caritas i Ukraina:

Caritas-nettverket har gitt humanitær bistand i Øst-Ukraina siden 2014, med hovedfokus på distribusjon av mat, vann, hygieneartikler, kontantoverføringer og psykososial støtte. En million ukrainere hadde fått hjelp av Caritas før invasjonen og 900 000 har allerede fått hjelp etter storkrigen begynte i februar 2022. Caritas Ukraina opererer ut fra sine 70 kontor, 40 varelagre og med sine 5000 ansatte og frivillige som er engasjert i hjelpearbeidet. Flertallet av hjelperne er selv internt fordrevne.

TV-aksjonen skal sikre 100 000 mennesker nok mat gjennom:

- Livreddende utdeling av matvarer og varm mat
- Kontantstøtte til kjøp av mat og andre livsnødvendige varer

DR Kongo

Til tross for store naturressurser, gjør konflikt og fattigdom at 70 % av innbyggerne i DR Kongo i sulter. DR Kongo regnes som en av verdens raskest voksende humanitære katastrofer.

- 14 % av landets 92 millioner innbyggere står i fare for akutt underernæring.
- Mer enn 2 millioner barn er alvorlig underernærte.

¹ Tallgrunnlaget brukt er fra før invasjonen i Ukraina. På gjennomføringstidspunktet for TV aksjonen 2023 vil situasjonen ha forverret seg drastisk ifølge FN og Verdensbankens prognoser.

Caritas i DR Kongo:

Caritas-nettverket hjelper årlig rundt 800 000 mennesker i DR Kongo med mat, husly, beskyttelse og vann. Caritas er den største organisasjonen i landet og har mer enn 10 000 frivillige. Andelen familier i Caritas Norges matsikkerhetsprogram, som spiser tre måltider om dagen, har økt fra 23 % til 87 %.

TV-aksjonen skal sikre 70 000 mennesker nok mat gjennom:

- Livreddende matvarehjelp
 - Spare- og lånegrupper og tilgang til markeder
 - Klimasmarte teknikker og frøbanker
 - Fiskeoppdrett
-

Sør-Sudan og Uganda

Verdens yngste stat har de siste årene opplevd en intern, voldelig konflikt og vedvarende økonomisk nedgang. Sør-Sudan er et av verdens mest matusikre land. Nabolandet Uganda har tatt imot nærmere 1 million sørsudanske flyktninger, samtidig som også mange ugandere selv sulter.

- Mer enn 22 millioner mennesker har ikke tilgang på nok mat.
- I Sør-Sudan står 1 av 4 barn i fare for å sulte i hjel.
- Fire av ti er i risikozonen for å sulte.

Caritas i Sør-Sudan og Uganda:

Siden 2016 har Caritas Norge drevet et matsikkerhetsprogram for internt fordrevne i Sør-Sudan og har gitt mathjelp til over 35 000 ofre for konflikten. I Uganda bistår Caritas flyktninger og lokalsamfunnene med mathjelp, klimarobust jordbruk, opplæring i fiskeoppdrett og entreprenørskap.

TV-aksjonen skal sikre 180 000 mennesker nok mat gjennom:

- Livreddende matvarehjelp
 - Kjøkkenhager og fiskeoppdrett
-

Sentralafrikanske republikk

Den sentralafrikanske republikk er preget av konflikt, og det land i verden med høyest andel matusikre mennesker. Likevel er dette en av verdens glemte kriser. Konflikt preger landet. Den viktigste dødsårsaken er likevel ikke kuler, men sult.

- 2 av 3 barn i landet sulter.
- 45 prosent av befolkningen står i fare for akutt underernæring.

Caritas i Den sentralafrikanske republikk

Caritas Norge har arbeidet i Den sentralafrikanske republikk siden 2014, til tross for vanskelige forhold.

TV-aksjonen skal sikre 35 000 mennesker nok mat gjennom:

- Livreddende matvarehjelp
 - Konfliktforebygging
 - Ernæring til kvinner og barn under 5 år
 - Cash for work
 - Kjøkkenhager
 - Konfliktforebygging
 - Fiskeoppdrett
-

Sahel (Mali, Niger, Nigeria)

Store deler av befolkningen i Mali, Niger og Nigeria livnærer seg av landbruk, og de rammes hardt når avlingene uteblir på grunn klimaendringer og tørke. Trusselen fra Boko Haram og andre voldelige grupper gjør det umulig for mange å dyrke jorden, og millioner blir avhengige av hjelp for å overleve.

- 4 millioner mennesker i Mali sulter.
- Kun 7 % av dyrkbar jord er i produksjon, og klimaendringene truer i økende grad landbruket.
- 50 % av barn under 5 år i Niger er kronisk underernærte.

Caritas i Sahel:

Årlig får millioner av mennesker i Sahel-beltet hjelp gjennom Caritas-nettverket. Caritas Norge har hatt prosjekter i regionen siden 2016, med fokus på å bedre matsikkerhet og levekår for flyktninger og lokale.

TV-aksjonen skal sikre 110 000 mennesker nok mat gjennom:

- Livreddende matvarehjelp
- Klimasmarte teknikker og frøbanker
- Godt husdyrhold
- Fiskeoppdrett
- Spare- og lånegrupper og tilgang til marked

Venezuela

Det tidligere mellominntektslandet Venezuela opplever en økonomisk og humanitær katastrofe som har ført til at over 5 millioner mennesker har flyktet landet. Ekstrem inflasjon har forårsaket at ni av ti mennesker lever i fattigdom i landet og at en gjennomsnittlig månedslønn ikke er mer verdt enn et dusin egg på markedet.

- 12 % av barna i områdene Caritas Venezuela har undersøkt er rammet av akutt underernæring.
- Gjennomsnittvenezuelaneren mistet 11 kg i 2017.
- 280 000 barn risikerer å dø av sult.

Caritas i Venezuela:

Caritas er en av svært få aktører som får yte nødhjelp i Venezuela. Vi har et aktivt hjelpeapparat over hele landet, med tusenvis av frivillige. Caritas Norge støttet 3500 mennesker med mat og medisiner i 2018.

TV-aksjonen skal sikre 25 000 mennesker nok mat gjennom:

- Livreddende matvarehjelp
- Ernæring til gravide, ammende og barn under 5 år

PR og aksjonsplan

Vårt mål er at NRK TV-aksjonen skal kick-starte en ny og helt nødvendig global innsats mot sult som bygger på visjonen i bærekraftsmål 2 om #nullsult. Vi skal vise at sult er et løsbart problem. Kunnskapen finnes, men kampen mot sult har ikke vært prioritert med oppmerksomhet og ressurser.

TV-aksjonen kan igangsette en bred offentlig diskusjon om hvordan verdenssamfunnet kan utrydde sult innen 2030. Mat, bærekraft og sirkulær økonomi i matproduksjonen er mer og mer i fokus. Norsk fiskeoppdrett og klimarobust matproduksjon innehar erfaringer som kan bidra til å utrydde sult i sør. Vi vil involvere vår samarbeidspartner Verdens matvareprogram (WFP) i kommunikasjonen for å vekke opinionen til en prioritering av å utrydde sult.

Slik skal vi lykkes med kampanjen:

TYDELIG OG HÅPSBASERT BUDSKAP

Vi vil forenkle budskapet om å utrydde sult og redde liv. Det skal handle om barns overlevelse, viktigheten av god næring i et barns 1000 første dager, forebygging av veksthemming og læreviser på grunn av underernæring. Vi skal formidle hvordan enkle og billige løsninger som lokal frøproduksjon, enkel irrigasjon, dyrke i stoffposer, og opprettelse av små fiskedammer kan endre familiers levekår og gi matsikkerhet.

MOBILISERING AV FRIVILLIGE

Caritas Norge har medlemmer over hele landet, og er til stede med ressursentre i syv norske byer. Hvert år legger frivillige hos oss ned hundrevis av årsverk. En stor andel har bakgrunn fra andre land, og deres motivasjon er ofte å gi noe tilbake til hjemlandet ettersom de selv har fått det bedre. Disse vil være en viktig ressurs i vår mobilisering. Videre vil vi engasjere bøssebærere, ambassadører, barnehager, skoler og næringsliv. Koronapandemien og smittevernstiltak har endret vaner og vi vil bruke sosiale medier og andre digitale medieflater aktivt i kampanjen for å sikre bredest mulig oppslutning.

ENGASJERE UNGDOM

Vi samarbeider med Norges unge katolikkere (NUK) 3200 medlemmer over hele landet i to årlige aksjoner. De engasjeres gjennom prosjekter de selv velger å støtte og driver både pedagogisk opplæring for andre barn og voksne og innsamlingsaktiviteter som basar, cafe, konsert og forestillinger. De har etablerte kommunikasjonskanaler på Facebook, Instagram og Snapchat der de deler kampanjekommunikasjon. Vi har også årlige nord-sør-seminar for lærere på alle de syv katolske skolene i Norge. Her utvikles pedagogisk materiell om global solidaritet. I 2019 ble Caritas Norge tildelt Operasjons Dagsverk. Dette gav svært gode resultater og er en verdifull erfaring å ta med videre inn i TV aksjonen.

INNOVASJON GJENNOM NORSKE MATPRODUSENTER OG NORSK DAGLIGVARE

I flere år har Caritas Norge vært kjent for sitt innovative samarbeid med norske matprodusenter innen fiskeoppdrett og klimasmart landbruk. Vi samarbeider med Yara, Hauge Aqua og Pharmaq. Norge er størst i verden på fiskeoppdrett, denne kunnskapen sørger vi for å videreformidle til småbrukere i våre programmer slik at de kan sikre seg rimelige proteiner, yrkesopplæring og inntekt.

TV-aksjonen kan bidra til at flere selskaper innenfor fiskeoppdrett og klimasmart jordbruk kan jobbe med nyskapende løsninger for å utrydde sult i tråd med bærekraftsmål 2. Caritas vil også etterstrebe samarbeid med norsk dagligvarehandel og bondeorganisasjonene for å sikre tilgang til deres kundesegment i kampanjeperioden.